

Gorg d'en Pèlags

Caldes de Montbui

Ubicació

Comarca: Vallès Oriental
Lloc/Adreça: Turó del Pi de les Tres Branques
Emplaçament
Alçada: Pujant pel Roure Gros, seguint la riera de Codonys
290

Coordenades:

Latitud: 41.63742
Longitud: 2.14458
UTM Est (X): 428755
UTM Nord (Y): 4609874

Classificació

Número de fitxa 08033 - 220
Àmbit: Patrimoni natural
Tipologia Zona d'interès
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Observacions protecció: Pla d'Ordenació Urbanística Municipal
Accés Difícil
Ús actual: Altres
Titularitat Pública
Titular: ACA. Generalitat de Catalunya

Fitxes associades:

Comunitat de degotall calcari amb presència de capil·lera

Autoria de la fitxa Laura Bosch Martínez

Data de registre de la fitxa: dj., 11/12/2008 - 01:00

Descripció

Es tracta d'un clot pregon en el llit d'un corrent d'aigua, on aquesta s'entolla o alenteix el seu curs format a la riera de Codonys; aquesta riera neix per sota del Pic del Vent i travessa el Pascol. Degut a les pluges dels darrers dies, l'aigua va baixant per la roca tot i que no s'observa cap salt d'aigua important, té un estany natural amb una cova on no s'ha pogut accedir degut a la temperatura de l'aigua. Allí on pica el salt, hi ha un metre de fondària aproximadament. El seu fons és sorrenc. A més la gran varietat de substrats litològics, que van des de les pissarres a les calcàries acaba d'afegir una complexitat que es tradueix en l'aparició d'una notable quantitat de comunitats vegetals de les quals destaca la presència d'una important comunitat de degotalls de roca calcària (*Eucladio.Adiantetum capilli-veneris*), poc freqüent i d'escassa significació paisatgística però de gran interès per la seva raresa. Les plantes que hi són més característiques són la molsa (*Eucladium verticillatu*) i la falzia vera (*Adiantum capillus-veneris*).

Els estrats arbustius i herbacis són bàsicament compostats per bosc i sotabosc d'alzinar amb algun pi i dos roures que destaquen per les seva alçada. També hi ha la presència de bardisses i roldor (*Rubo.Coriarietum*), molt abundant als marges, juntament amb l'heura. Les bardisses un conjunt fitocenològic d'indiscutible personalitat, (*Prumetalia spinosi*), caracteritzat per la gran quantitat d'espines i l'atapeïment dels arbusts i lianes. Destaquen també les rosàcies, totes punxants, com l'esbarzer (*Rubus ulmifolius*), l'arç blanc (*Crataegus monogyna*), els rosers (*Rosa canina*, *Rosa micrantha*) o l'aranyoner (*Prunus spinosa*).

Història

Etimològicament, pèlag és sinònim de toll, més concretament, en el sentit de 'gorg', un punt d'un riu en què el llit és més profund i l'aigua s'hi estanca. Curiosament, però, l'origen de pèlag no té res a veure amb els rius, sinó amb l'aigua de mar endins, perquè el llatí pelagus volia dir 'alta mar, mar obert'.

D'aquest gorg es coneix una llegenda, amb el nom de "La Fada del Campanar", que conta que a la vigília de Sant Joan, a les dotze de la nit, es reuneixen totes les fades dels entorns, i tenen consell en el Gorg d'en Pèlags o Pèlecs.

D'aquest topònim s'han trobat documents datats ja de l'any 1340 on anomenen "loco vocato Pelech cubertrat"; de l'any 1393 "loco vocato al pelech cubertrat sive acerola"; de l'any 1429, "loco nominato pelech cubertorat"; de l'any 1631, "la partida de pelach cuberta"; de l'any 1165 "Gorch d en Pelechs"; de l'any 1720 "loco vocato la torra roja o Gorch d en Pelachs", i als segles XIX i XX conegut l'indret amb el nom de "gorch o gorc d'en Pelachs o Gorg d'en Pelacs".

Moreu-Rey (1962), diu que és un saltant i gorg del Riu de Codonys, més avall del Pascol. El lloc conegut actualment amb el nom del Gorg d'en Pèlecs, es troba referenciat en varis documents datats dels anys 1340, 1347, 1393, 1429, 1631, 1665, 1702, 1720, 1724, concretament "loco vocato Pelch cubertrat"; "as palech cobertrat"; "pelagum vocatum cubertrat"; "loco vocato al pelech cubertrat sive acerola"; "loco nominato pelech cubetorat"; "la partida de pelach cuberta"; "pelech cobert"; "gorg d en Pelechs"; "loco dicto d en Pelex Cubertat"; "partida dita el Pelachs"; "al pelachs"; "gorch d en Pelch", "Gorg d'en Pelacs"; aquest últim ja esmentat durant els segles XIX i XX.

Bibliografia

AUSIÓ, J.; MONTOLIU, C.; BURGADA, R. (1975). Exemplars de fauna i flora de la vila de Caldes de Montbui. Patronat de museus de Caldes de Montbui. Ed. Ajuntament de Caldes de Montbui.
MOREU-REY, E. (1962). La rodalia de Caldes de Montbui. Repertori històric de noms de lloc i de persona. Pàg. 163. Editorial Teide. Barcelona.

